

การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี
Management of child development centers in accordance with the
national early childhood development center standards under
the local administrative organization mueang district
lopburi province

รติกาล ฟืนฟูไพศาล*, สมกุล ถาวรกิจ**

Rattikan Fuenfuphaisan*, Somkul Tharwonkit**

วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

Siam Technology College

Received: December 29, 2021 Revised: August 3, 2023 Accepted: November 7, 2023

บทคัดย่อ

การพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นรากฐานที่มีผลต่อคุณภาพและประสิทธิภาพคนตลอดชีวิต และเป็นการลงทุนที่คุ้มค่าที่สุด กล่าวคือเด็กเยาวชนและผู้ใหญ่ที่มีสุขภาพดี มีความสามารถเรียนรู้ ทำงานได้เก่งและเป็นพลเมืองดีที่จะนำสู่ความสำเร็จในสังคมที่ท้าทายในศตวรรษที่ 21 ต้องได้รับโอกาสการพัฒนาอย่างรอบด้านในช่วงปฐมวัย แต่คุณภาพของเด็กปฐมวัยยังเป็นจุดอ่อนที่เข้าขั้นวิกฤตของประเทศไทย ที่จำเป็นต้องแก้ไขอย่างเร่งด่วน การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ จำแนกตามสภาพ อายุ และระดับการศึกษา และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ หัวหน้าศูนย์และครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี จำนวน 107 คน กำหนดขนาดของตัวอย่างโดยการเปิดตารางของ Krejcie & Morgan และสุ่มอย่างง่ายเพื่อหาสัดส่วนแต่ละศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตัวอย่างในการตอบแบบสัมภาษณ์ใช้การสุ่มแบบเจาะจงคือ หัวหน้าศูนย์จำนวน 3 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบบสำรวจรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.85 และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง มีคำถามที่แน่นอน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทดสอบสมมติฐานโดยการใช้สถิติ t – test และ F – test วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปและวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยภาพรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีการดำเนินการในระดับมากมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย รองลงมาคือคุณภาพของเด็กปฐมวัย และด้านที่มีการดำเนินการระดับมากมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็ก

ปฐมวัย 2) ผลการเปรียบเทียบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามอายุและระดับการศึกษาพบว่าโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ.05 3) แนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี 1) ควรบริหารจัดการอย่างเป็นระบบดำเนินการโดยบริหารงานตามโครงสร้างการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยรับนโยบายจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยผ่านทางหัวหน้ากองการศึกษาและตรงตามหลักสูตรปฐมวัย 2) ควรมีแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และ 3) ควรมีการติดตามผลการประเมินพัฒนาการ บันทึกหลังสอน และบันทึกการเจริญเติบโตทุก ๆ เดือน เพื่อนำผลมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาตามศักยภาพของเด็กจากการวิจัยในครั้งนี้ทำให้ทราบว่าสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบายการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และควรส่งเสริมการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: การบริหารจัดการ, ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก, มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

Abstract

Early childhood development is the foundation that affects the quality and performance of people throughout their lives. And it's the most worthwhile investment. That is, children, youth and healthy adults, who capable of fast learning, hardworking, and good citizenship will lead to success in the challenging society of the 21st century. They must be given all-round development opportunities in early childhood but the quality of early childhood children is still a critical weakness in Thailand. that need to be addressed urgently, this research aims for: 1) To study the management of child development centers according to the standards of the National Early Childhood Development Center. 2) To compare the management of child development centers according to the standards of the National Early Childhood Development Center, classified by status, age and education level. 3) To study the guidelines for the development of child development center management according to the National Early Childhood Development Center standards.

This research is a quantitative and qualitative research. The sample group used in this research were 107, 45 heads of centers and 62 teachers working in child development centers under the local government organization, Muang District, Lopburi Province. Determine the sample size by opening a table of Krejcie & Morgan and doing a simple random sampling to determine the proportions for each child development center. An example of an interview using a specific random sample is the heads of the center consisted of 3 people, the research instrument was a questionnaire, item survey, the 5-level estimation scale which has a confidence value of 0.85 and the structured interview form. Also consist of a definite question, the statistics and used in data analysis were frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, hypothesis testing by

using t-test and F-test statistics. The results showed that 1) the overall management of child development centers according to the standards of the National Early Childhood Development Center under the local administrative organizations was carried out at a high level in all aspects. The aspect with the highest level of action with the highest mean was the teacher/caregiver providing care.

Teacher/caregiver will be providing learning and play experiences for early childhood development. followed by the quality of the children. Early childhood. and the area with the highest level of action having the lowest mean was the management of child development centers. Early childhood 2) The results of comparison of the management of child development centers according to the standards of national early childhood development centers under local administrative organizations classified by age and educational level showed that the overall difference was not significant at the level. .05 3) Guidelines for the development of child development center management according to the standards of the National Early Childhood Development Center under the Local Administrative Organization, Muang District, Lopburi Province 1) should be systematically managed and managed according to the administrative structure of the Development Center of small children 2) A Plan to improve the quality of education by accepting policies from local government organizations. through the head of the Department of Education and in accordance with the early childhood curriculum 3) There should be a follow-up on the development evaluation results. Record after teaching and record monthly growth. In order to bring the results to improve and develop according to the child's potential. From this research, it is known that it can be used as information in formulating policies for the management of child development centers and should promote the management of early childhood development centers efficiently.

Keywords: Management, Child Development Center, National Standards for Early Childhood Development Centers

บทนำ

ธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 54 วรรคหนึ่ง รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และวรรคสอง รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาจนเข้ารับการศึกษาตามวรรคหนึ่ง เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย การพัฒนาเด็กปฐมวัย รัฐบาลได้ให้ความสำคัญเรื่องการพัฒนาเด็กและเยาวชนโดยเฉพาะช่วงปฐมวัย ซึ่งถือเป็นช่วงวัยที่มีความสำคัญสูงสุดในการวางรากฐานการพัฒนาคนให้มีความสมบูรณ์โดยเริ่มตั้งแต่การพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีสุขภาพกายและใจที่ดี มีทักษะทางสมอง ทักษะการเรียนรู้ และทักษะชีวิต เพื่อให้เติบโตอย่างมีคุณภาพและสอดคล้องกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กถือว่าเป็นสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติ

การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 18 และมาตรา 4 บัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องรับผิดชอบภารกิจจัดการดำเนินการจัดการศึกษาให้ได้คุณภาพและมาตรฐานเพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในความรับผิดชอบสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสถานศึกษาแห่งแรกที่มีคุณภาพด้านการจัดการศึกษาแก่เด็กปฐมวัย อายุ 2-5 ขวบ อย่างทั่วถึงและเป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพตามอำนาจหน้าที่ และเจตนารมณ์ของรัฐบาล (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2559, หน้า 1)

ข้อมูลของกระทรวงสาธารณสุขพบว่าเด็กปฐมวัยมีปัญหาพัฒนาการล่าช้ามากขึ้นทั้งด้านการสื่อสาร การเรียนรู้ ปัญหาในการควบคุมอารมณ์ตนเอง(ธิดา พิทักษ์สินสุข 2562, หน้า 77-78) และข้อมูลของกรมอนามัยระหว่างปี 2542-2560 พบว่า มีเด็กปฐมวัยประมาณ 30%หรือจำนวน 1.35 ล้านคนยังมีพัฒนาการไม่สมวัยนับเป็นวิกฤตร้ายแรงต่อการพัฒนาคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศ จำเป็นต้องเร่งพัฒนาคุณภาพของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก (สำเนา เนื้อทอง, 2562, หน้า 10) หน่วยงานภาครัฐหลายแห่ง องค์กรท้องถิ่น เอกชน จัดบริการดูแล พัฒนา และจัดการศึกษาเด็กปฐมวัยหลากหลายรูปแบบ โดยแต่ละหน่วยงานมีมาตรฐานและเกณฑ์การประเมินแตกต่างกันตามภารกิจของหน่วยงานทำให้ผู้ปฏิบัติสับสนและทำงานซ้ำซ้อน และยังไม่ได้นำผลการประเมินไปพัฒนาเท่าที่ควร (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2562) สภาพสังคมปัจจุบัน พ่อแม่ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความจำเป็นต้องพาเด็กปฐมวัยไปรับบริการดูแล และพัฒนาในรูปแบบต่าง ๆ ที่มีคุณภาพแตกต่างกันมาก สกศ. ได้สังเคราะห์ปัญหาเด็กปฐมวัยแล้วเห็นว่าจำเป็นต้องเร่งพัฒนาคุณภาพของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก สอดคล้องกับแนวทางพัฒนาคุณภาพมนุษย์และการปฏิรูปการศึกษา (สำเนา เนื้อทอง 2562, หน้า 10) จึงจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกกระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบูรณาการดำเนินงานร่วมกันเพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนในทางปฏิบัติ และเป็นไปในทิศทางเดียวกันอย่างเป็นรูปธรรม คณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ (ก.พ.ป.) จึงเห็นชอบให้คณะอนุกรรมการพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัยจัดทำมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติขึ้นเป็นมาตรฐานกลางให้ทุกหน่วยงานใช้ร่วมกันในการประเมินเพื่อพัฒนาคุณภาพการบริการ ดูแล พัฒนาและจัดการศึกษาสำหรับเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึงก่อนเข้าประถมศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2562)

จากความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ ไปใช้ในการปรับปรุง และการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กให้มีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาแนวทางการดำเนินงานและศักยภาพของผู้เรียน ที่ส่งผลต่อความคาดหวังของผู้ปกครอง ให้มีคุณภาพที่ดีต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี จำแนกตามสถานภาพ อายุและระดับการศึกษา

3. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ หัวหน้าศูนย์และครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี จำนวน 154 คน ประกอบด้วย หัวหน้าศูนย์ 46 คน ครู 108 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ หัวหน้าศูนย์และครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างได้จากการเปิดตารางสำเร็จรูปกำหนดขนาดตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp 607-610) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 107 คน ประกอบด้วย หัวหน้าศูนย์ 45 คน ครู 62 คน

3. กลุ่มตัวอย่างสำหรับตอบแบบสัมภาษณ์การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี ได้แก่ หัวหน้าศูนย์ที่ปฏิบัติงานอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี โดยการสุ่มแบบเจาะจง ได้จำนวน 3 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม 1 ชุด แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรีจำนวน 3 ด้าน การบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย คุณภาพของเด็กปฐมวัย เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิคเคอร์ต (Likert) (ชูศรี วงษ์รัตน์, หน้า 75)

ตอนที่ 3 แบบสัมภาษณ์แนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี

ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้สร้างและหาคุณภาพเครื่องมือและนำเครื่องมือมาใช้ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถาม

2. กำหนดขอบข่ายในการสร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะตามตัวแปรที่ศึกษา 3 ด้าน ดังนี้ การบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย และคุณภาพเด็กปฐมวัยเพื่อใช้เป็นแนวทางในการเขียนข้อคำถาม

3. สร้างข้อคำถามฉบับร่างตามขอบข่ายที่กำหนด จำนวน 3 ด้าน ดังนี้ การบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย จำนวน 10 ข้อ ครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแล และจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่น

เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย จำนวน 10 ข้อ และคุณภาพของเด็กปฐมวัย จำนวน 10 ข้อ รวมข้อคำถามทั้งสิ้น 30 ข้อ

4. นำร่างแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษา และปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

5. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำไปตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อพิจารณาด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับความตรงเชิงเนื้อหา (index of item-objective congruence : IOC) โดยใช้วิธีของโรเนลลีและแฮมเบิลตัน (Povinelli and Hambleton, 1997, pp.49-60) โดยนำผลจากผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าความสอดคล้องแล้วเลือกข้อคำถามที่มี IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ซึ่งสามารถนำมาเป็นแบบสอบถาม ได้แบบสอบถามจำนวน 30 ข้อ มีค่าความสอดคล้องทั้งฉบับระหว่าง 0.67 – 1.00

6. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลอง (Try-out) กับหัวหน้าศูนย์และครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี จำนวน 30 คน หัวหน้าศูนย์ 10 คน และครู 20 คนแล้วนำแบบสอบถามมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาตามวิธีการของครอนบาค โดยค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.85

7. นำแบบสอบถามฉบับที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษา จัดพิมพ์ลงใน Google Form เพื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่และหาร้อยละ

2. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยวิเคราะห์จากแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เทียบเคียงตามแนวทางของลิคเคอร์ต (Likert) (ชูศรี วงษ์รัตน์, หน้า 75)

3. วิเคราะห์การเปรียบเทียบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี จำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษาโดยใช้สถิติทดสอบ t (t-test) สำหรับตัวแปรอิสระที่มี 2 กลุ่ม และใช้สถิติทดสอบเอฟ (F-test) (one-way ANOVA) สำหรับตัวแปรอิสระที่มี 3 กลุ่ม ขึ้นไปหากพบความแตกต่างจึงทำการทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติจึงเปรียบเทียบรายคู่ โดยใช้การทดสอบของเชฟเฟ (Scheffe's method)

4. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ เรื่องแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี นำมาหาข้อสรุปและบรรยายวิเคราะห์เป็นความเรียง

การอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี พบว่ามีประเด็นที่น่าสนใจควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี

1.1. ด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย พบว่าโดยรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีการดำเนินการอยู่ในระดับมากคือ หัวหน้าศูนย์มีการดำเนินการให้ตรวจสอบอนามัยประจำวัน ตรวจสอบสุขภาพประจำปี และป้องกันควบคุมโรคติดต่อ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรัศมี ตูจินดา (2557, หน้า 109) ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทในการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งด้านวิชาการ ทั้งนี้อาจเนื่องจากกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในด้านต่าง ๆ อย่างเพียงพอ จึงทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ได้อย่างเป็นรูปธรรม ตลอดจนได้ร่วมกับสาธารณสุขจังหวัดสิงห์บุรีในการส่งเสริมให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกแห่งในจังหวัดสิงห์บุรีเป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคุณภาพ มีการประสานงานกับทางโรงพยาบาลในท้องถิ่นเรื่องการรักษาความรู้กับครูผู้ดูแลเด็ก ตลอดจนตรวจสุขภาพเด็กเป็นประจำทุกปี

1.2. ด้านครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อ พัฒนาเด็กปฐมวัยพบว่า โดยรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ครู/ผู้ดูแลเด็กจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านอย่างบูรณาการตามธรรมชาติของเด็กที่เรียนรู้ด้วยประสาทสัมผัส ลงมือทำ ปฏิสัมพันธ์ และการเล่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของราศี ทองสวัสดิ์ (2556, หน้า13) กล่าวว่า การบริหารงานอย่างเป็นระบบเป็นการบริหารเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ของเด็กเล็กให้ได้รับการพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างสมดุลต่อเนื่องไปพร้อมๆ กัน ด้านประสบการณ์ต่าง ๆ ที่จัดให้จะเป็นประสบการณ์ตรงที่หลากหลายเหมาะสมกับวัยและบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่ ทั้งนี้เป็นไปเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และมีความสุขกับการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน

1.3. ด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย พบว่า โดยรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า หัวหน้าศูนย์และครูจัดทำแบบบันทึกการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยตามช่วงอายุซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุรักษ มาสเนตร (2552) ศึกษาการดำเนินงานการบริการด้านการศึกษามาตรฐานศูนย์เด็กเล็กกรมอนามัยของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ในเขตบางซื่อเป็นการศึกษาดำเนินงานการบริการด้านการศึกษามาตรฐานศูนย์เด็กเล็กกรมอนามัย ของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ในเขตบางซื่อ ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ การส่งเสริมสุขภาพ การส่งเสริมพัฒนาการเด็ก บริการอาหารสะอาด ปลอดภัยสภาพแวดล้อมสะอาดและปลอดภัย บุคลากร การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

2. การเปรียบเทียบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย แห่งชาติสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรีจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา

2.1 อายุ พบว่าการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย แห่งชาติสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี จำแนกตาม อายุ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรชนก เพียรคำ (2560, หน้า 10) เรื่อง การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเหล่าดอไม้ จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่าการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเหล่าดอไม้ จังหวัดมหาสารคาม ที่มีเพศ อายุ การศึกษา และอาชีพแตกต่างกันมีความเห็นว่าการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน เนื่องจากครู

ผู้ปกครอง คณะกรรมการศูนย์เด็กเล็ก ผู้นำชุมชน และพนักงานท้องถิ่น ในเขตพื้นที่ตำบลเหล่าดอกไม้ อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม ได้ทราบและเข้าใจถึงสภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเหล่าดอกไม้ จังหวัดมหาสารคามได้ดี จึงทำให้ไม่มีคนมีความคิดที่แตกต่าง แต่อย่างไรก็ตามทุกคนล้วนต้องการที่จะพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.2 ระดับการศึกษา พบว่าการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี จำแนกตามระดับการศึกษาพบว่า ระดับการศึกษาปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี โดยรวมไม่แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นุชนาฏ ดวงดี (2555, หน้า 64). ได้ทำการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนตำบล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและคุณครู/ผู้ดูแลเด็กที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยภาพรวมและรายมาตรฐานไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี

3.1. ด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบดำเนินการโดย มีการแบ่งฝ่ายการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ชัดเจน มีแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและตรงตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย การคัดเลือกหัวหน้าศูนย์และครูที่จบสาขาปฐมวัย มีครู/ผู้ดูแลเด็กเพียงพอและเหมาะสมต่อจำนวนเด็ก พัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วชิระ มิตรตระกูล (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลไถ่คำ อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ผลการวิจัยพบว่า แนวทางพัฒนาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลไถ่คำ อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ควรมีการพัฒนาการดำเนินงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน

3.2. ด้านครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแล การดูแลและพัฒนาเด็กรอบด้าน ดำเนินการโดยแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านอย่างบูรณาการและหลากหลาย มีสื่อ/อุปกรณ์ เทคโนโลยี/เครื่องเล่นและจัดสภาพแวดล้อมภายใน-ภายนอก แหล่งการเรียนรู้ ที่เพียงพอ เหมาะสม ปลอดภัย ประเมินพัฒนาการเด็กต่อเนื่องและนำผลมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อพัฒนาเด็กให้เต็มตามศักยภาพซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ วชิระ มิตรตระกูล (2551) เรื่อง การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลไถ่คำ อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลไถ่คำ อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าแนวทางพัฒนาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลไถ่คำ อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ควรมีการพัฒนาการดำเนินงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ช่อ สันธนิพิพัฒน์(2553) ศึกษาเรื่องรูปแบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบนอกระบบโรงเรียนเทศบาล 4 วัดศรีบัวบานสู่ความเป็นเลิศ พบว่าด้านการวางแผนโดยการแสดงถึงภาวะผู้นำของหัวหน้าศูนย์ด้วยการเป็นแกนหลักในการบริหารและดำเนินงานร่วมกับบุคลากร เป็นผู้ประสานงานให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กำกับดูแลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งสร้างความตระหนักและความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากรในการปฏิบัติงาน

3.3. ด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย เด็กมีการเจริญเติบโตสมวัย ดำเนินการโดย ติดตามผลการบันทึกการเจริญเติบโตทุกเดือนติดตามผลการประเมินพัฒนาการและบันทึกหลังสอนของครู เพื่อนำผลมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาตามศักยภาพของเด็ก เด็กมีพัฒนาการสมวัยและมีสุขนิสัยที่เหมาะสม เด็กมีพัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว เด็กมีพัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจ เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญา เรียนรู้และสร้างสรรค์และเด็กมีพัฒนาการด้านภาษาและการสื่อสาร ดำเนินการโดย จัดให้เด็กมีการเรียนรู้ตามหลักสูตรปฐมวัยเพื่อพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน คือ ร่างกาย จิตใจอารมณ์ สังคม สติปัญญา โดยเรียนรู้เกี่ยวกับ 4 กลุ่มสาระ คือ เรื่องเกี่ยวกับตัวเด็ก บุคคล สถานที่แวดล้อมธรรมชาติ สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก โดยใช้ 6 กิจกรรมหลักของปฐมวัย เด็กมีพัฒนาการด้านสังคม คุณธรรม มีวินัย และความเป็นพลเมือง ดำเนินการโดย จัดกิจกรรมให้เด็กเข้าร่วมกับชุมชนเช่น วันสำคัญทางศาสนา วันพ่อ วันเด็กซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ช่อ สันธนพิพัฒน์ (2553) ศึกษาเรื่องรูปแบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบนำอยู่ดีเด่นโรงเรียนเทศบาล 4 วัดศรีบัวบานสู่ความเป็นเลิศ พบว่าการตรวจสอบและประเมินผลโดยการกำกับติดตามอย่างเป็นระบบ มีการนิเทศงานอย่างต่อเนื่อง และนำผลการประเมินมาปรับปรุงให้เหมาะสมโดยให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมและปรึกษาหารือแก้ไขข้อบกพร่องในการปฏิบัติภารกิจเพื่อนำผลการปฏิบัติมากำหนดเป็นยุทธศาสตร์การบริหารจัดการสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 หัวหน้าศูนย์ควรมีการดำเนินการให้มีการวางแผนประชาสัมพันธ์การรับสมัครเด็กและกำหนดระยะเวลาการศึกษาอย่างชัดเจนทุกช่องทางทางการสื่อสาร

1.2 หัวหน้าศูนย์และครูควรมีการดำเนินการโดยการประเมินพัฒนาการของเด็กอย่างต่อเนื่องเพื่อนำผลการประเมินมาพัฒนาตามศักยภาพของเด็ก

1.3 หัวหน้าศูนย์และครูในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยควรสนับสนุนหรือประสานงานกับเจ้าหน้าที่สถานบริการทางแพทย์ในเขตพื้นที่ประเมินคัดกรองและนำข้อมูลการประเมินพัฒนาการเด็กบันทึกในระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานชาติ ตรงตามกำหนด

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี เพื่อพัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐาน และศักยภาพของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จต่อแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐาน ของครูผู้สอนเด็กเล็กตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี

2.3 ควรมีการศึกษาสภาพปัญหาในการจัดการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานของครูผู้สอนเด็กเล็กตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี ตามสภาพจริงในปัจจุบัน เพื่อให้รู้เท่าทันกับเหตุการณ์ในปัจจุบันรวมถึงการศึกษาโรคภัยไข้เจ็บในปัจจุบันและการป้องกันอย่างถูกต้องโดยเคร่งครัด เพื่อลดความเสี่ยงของเด็ก

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2559). **แนวทางการเสริมสร้างความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์สภาลาดพร้าว
- จิตติรัตน์ แห่งบุตดา. (2553). การบริหารจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอสีชมพู จังหวัดขอนแก่นวารสารศึกษาศาสตร์. **วารสารศึกษาศาสตร์**, 4(ฉบับพิเศษ): 163-172.
- ช่อ สันธนิพัฒน์. (2553). รูปแบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบน่ายู่ดีเด่นโรงเรียนเทศบาล 4 วัดศรีบัวบานสู่ความเป็นเลิศ. รายงานการวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏอยุธยา.
- ธิดา พิทักษ์สินสุข. (2562). วิกฤตปฐมวัยกระทบอนาคตชาติ. **วารสารการจัดการทางการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต**. 1(1): 77-89.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). **มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ พ.ศ. 2561**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- รัศมี ตูจินดา. (2557). การบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสิงห์บุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ราชภัฏกาญจนบุรี.
- ราศรี ทองสวัสดิ์. (2556). **การจัดประสบการณ์เพื่อฝึกทักษะทางภาษาแก่เด็กปฐมวัย**. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์สภา ลาดพร้าว.
- สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). **การประชุมวิชาการแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็ก ปฐมวัยแห่งชาติ**. เชียงใหม่
- สำเนา เนื้อทอง. (2562). **วิกฤตเด็กเล็กทะลัก 1.3 ล้านคนพัฒนาไม่สมวัย**. เดลินิวส์, วันที่เข้าสืบค้น 31 กรกฎาคม 2562. จาก <http://www.dailynews.com.co.th>education>